

סדר

הגדה של פסח

עם פרוש

קמחא דאבשונא

מאת

מה"ר יוחנן

ב"ר יוסף טריויש

מתוך מחזור בני רומא

בולוניה אשנת ש-שא

אוצרנו

שע"י

ישיבת נר ישראל

בלטימור מד. ארה"ב תשמ"ח

וּמִצָּה וְהַלִּילָה הַזֶּה כָּלוּ מִצָּה שְׂבֻכַל-הַלִּילוֹת אָנוּ
אוֹכְלִין שָׂאֵר יִרְקוֹת וְהַלִּילָה הַזֶּה מְרוֹר שְׂבֻכַל-
הַלִּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵין בֵּין מְסַבִּין וְהַלִּילָה
הַזֶּה כָּלָנוּ מְסַבִּין:

מתחיל בגנות ומסיים בשבח

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מִמֶּשֶׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְעַ נְטוּיָה שְׂאֵלוֹ לֹא
הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת-אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם
הָרִי אָנוּ בְּנֵינוּ וּבְנֵי בְּנֵינוּ מִשְׁעֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה
בְּמִצְרַיִם. וְאָפְלוּ כָּלָנוּ חֲכָמִים כָּלָנוּ גְבוּרִים כָּלָנוּ
זְקֵנִים כָּלָנוּ יוֹדְעִים אֶת-הַתּוֹרָה מִצָּוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר
בִּיצִיאַת מִצְרַיִם שְׂכָל-הַמְּסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הָרִי
זֶה מְשֻׁבָּח:

וְהַלִּילָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְעָמִים. עֲנוּל רֵאשׁוֹן וְעֲנוּל שֵׁנִי וְעֲנוּל רֵאשׁוֹן אֵין חֹנֵה אֵלֵא
נְשַׁבֵּל הַמְנוֹקוֹת שֵׁשְׁאֵלוֹ וַיֹּאמְרוּ לְמָה אָנוּ אוֹכְלִים הִירְקוֹת קוֹדֵם הַסְּעוּדָה וְנִשְׂאֵר הַלִּילוֹי
מוֹךְ הַסְּעוּדָה:
וְהַלִּילָה הַזֶּה כָּלָנוּ מְסוּבִים. אִפִּי הַשְּׂמֵשׁ נֵרִיךְ לְהַסֵּג וְכֵן לִפְנֵי אֲנִיו וְאֵשֶׁה חֲשׂוֹנָה
אֵלֵל נְעֵלָה. לִפִּי שֶׁהוּא דֶרֶךְ חַרוֹם וְשִׁרְרָה:

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם. הִיא חֲשׂוֹנָה לְמָה נִשְׂמָנָה נִשְׂאֵלָה הַחֲשׂוֹנָה
שֶׁהַלִּילָה הַזֶּה כָּלָנוּ מְסוּבִין שְׁנַכְלָל חֲשׂוֹנָה זוֹ כֵּל שֶׁאֵר הַדְּבָרִים שֶׁלִּפְיֵךְ נִשְׂמָנָה הַלִּילָה
הַזֶּה נִשְׂכֵּלֵת מִזֶּה וּמְרוֹר מִכֵּל שֶׁאֵר הַלִּילוֹת. וְאֵם תֹּאמֵר מֵאֵי דְהוּא הוּא וְמָה לָנוּ לְסַפֵּר
נְמָה שְׁעֵנֵר לִכְךָ אָנוּ אוֹמְרִי שֶׁאֵלוֹ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם
הָרִי אֲנַחְנוּ וְנִנְיָנוּ וְנִנְיָנוּ עֲדִין הָיִינוּ מְשׁוּעָבָדִים:
וְאִפִּי כָּלָנוּ חֲכָמִים וְכוּ'. כְּדֹאמְרִי וְאִפִּילוֹ שֵׁנִי ת"ח הַנְּקִיאוֹת נִשְׂכֵּלֵת הַסְּפָתָה שׁוֹאֵלִים
זֶה אֵת זֶה כְּדִי לְקַיֵּם מִצְוַת הַהַגְדָּה. כְּמוֹ שֶׁמְסַפֵּר וְהוֹלֵךְ:

כְּלֵהָעַם כֹּה־אָמַר יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר הִנָּהָר
יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תָּרַח אָבִי אֲבָרָהָם וְאָבִי
נַחֲוֹר וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים:

וְאָקַח אֶת־אֲבִיכֶם אֶת־אֲבָרָהָם מֵעֶבֶר הִנָּהָר וְאוֹלָהּ
אוֹתוֹ בְּכָל־אָרֶץ כְּנָעַן וְאַרְבֶּה אֶת־וֹרְעוֹ וְאֶתֶּן
לוֹ אֶת־יִצְחָק: וְאֶתֶּן לְיִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־עֵשָׂו
וְאֶתֶּן לְעֵשָׂו אֶת־הָר שְׁעִיר לְרִשְׁתּוֹ אוֹתוֹ וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו
יָרְדוּ מִצְרָיִם:

בָּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל בָּרוּךְ הוּא שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא מְחַשֵּׁב אֶת־הַקֶּץ לַעֲשׂוֹת כְּמָה שֶׁאָמַר
לְאֲבָרָהָם אָבִינוּ בֵּין הַבְּתָרִים שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר לְאֲבָרָם

היה עולה תמימה. וכן ליצחק יעקב ועשו ויעקב נחר לו יה. וגזר עליהם שעבוד מלכויות
בעולם הזה כדי לזכותם לעולם הבא. כמסורש בנראשית רנה צענין בין הנחמים. וארנה את
זרעו דורש צירושלמי וארנה כמה רינים רנמי צעדו. ואמן לעשו את הר שיעיר יש מתרגמין
הר שידן על שם ושעירים ירקדו שם כי הוא מחלקו של סמאל שדרשו שיש לו סער
בלבו כדכתיב והלך בסקרות חמון והוא מחלק מאדים על כן היה אדמוני. ויעקב איש
חלק הסך מאיש שעיר מרוחק ומונדל מן השערות והמוותרות על כן נזרמו נכסא
הכבוד והוא ונניו ירדו מנרימה לפרוע שטר חוב שנגזר עליהם בין הנחמים:

ברוך שומר הבטחתו לאבותיהם של ישראל ברוך הוא. יש מפרשים שגריך
לנרן חקף לשעבוד שכשם שמנרכים על הטונה כך מנרכים על הרעה. ואנו מתנחמים ואומרים
אחרי הגדת הגדות והגלו' נרוך המקום שעתיד לשמור לנו הנטח' של גאולה שהנטיחנו. נרוך
הוא שמחשב את הקץ תמיד מתי יבואו ויגיעו ימי השלוס ועת הגאולה. שני
ויאמר וגו' נארן לא להם נננ'ל. וענדו'ס נמדי. וענו אותם ציון. וגם אשר
יענדו'ו דן אנכי נאדו'ס. וחמס ואחרי כן ילאו נרכוש גדול. הרי ההנעטה

קטחא דאכשוניא

ום ההוא אי ביום
ד לומר בעבור זה
דור מנחיים לפניה:

תינו ועבשו קרבנו
אמר יהושע אל-

סן אלא והגדת סתם. היינו

ין ההודטה מהאנ לנן שדתי
וחמו יכול מראש חודש כוונת
שהזכיר משה רבינו מראש
הא חיינו לדרוש לו מנחם
ציוס. תלמוד לומר נטנור
לפנין שמוכל לומר נטנור
ענת ימים מלחם יאלו ונמי
דנר אחר עשה ה' לי נטנור
ואלו הן ארבעה נוסקות מרוסס
צית המקדש קיים אומר נטנה
לו נאנעב:

רים. לפי מה שנינו מחלל
ה ושמאל אחר ננדים היינו.
מעלה נטנור זה לא אחרי
המשומד לעבודה זרה אלו
זיל נננות שהיו עובדי עבודה
קריב ולהתקרב לנעדותו. כדי
ההכל ויגלו מכל שלמן אביהם
עשיהם אשר למדו נהחברתם
מרוז אהבתו אותו ויחור
חר כי אם ננן סגולתו יטמן